

БЪЛГАРСКОТО БОГОМИЛСТВОТО И РОЗЕНКРОЙЦЕРИТЕ

Тази тема все още не е задълбочено и всестранно проучена, което е съвсем обяснимо при десетилетията забрана да се работи по тези въпроси. От друга страна, апокрифната богомилска литература е била унищожена в България, а богомилите и техните последователи са били прогонени от страната или избити. Въпреки това, следи от тяхното учение и дейност са останали в страните, където богомилството намира добър прием - Сърбия, Хърватия, Босна, Франция, Германия, Испания, Англия.

Какво знаем за богомилите. Основоположник на това учение, в основата на което стои вярата в Христос и християнството, е Боян Мага, по-малкият син на Симеон. Когато баща му умира, той е 17- 18-годишен и отива да учи в Константинопол, където завършва Магнаурската школа. Има сведения, че там е бил приет в тайна египетска школа за посветени, където е въведен в древните познания - космогония, религия и философия, лечителство, развитие на свръхсетивни способности. Когато се връща в България, основава духовна школа. Богомилството се обявява против църковните догми, пищните украси, лицемерието, алчността и властолюбието на църковните служители, срастването на църковната и царската власт. То призовава към добродетелите на истинското христово учение - кротост, смирение, взаимопомощ, отказ от охолан живот, равноправие и законност, зачитане на човешкия труд и достойнство.

Боян Мага създава школа в България, чиято цел е да се бори за възстановяване на първичното християнство. Учението му е универсално, то разглежда общочовешки проблеми, представлява синтез на духовната мъдрост на древните народи и разкрива скритата простота на Христовото учение. В резултат на това, през Х век богомилството добива широка популярност сред българския народ, започва бунт срещу официалната църковна власт, застрашена е и царската власт, която я подкрепя. Тогава започва жестоко преследване, богомилите са изгаряни на клади като еретици, унищожена е литературата, която проповядва тяхното учение.

Голяма част от водачите и последователите на богомилството напускат България и намират добър прием в редица европейски страни, сковани от религиозните догми и примитивния средновековен феодализъм. Там христовото учение е превърнато в мрачен фанатизъм, жестокост и духовен мрак. От България идва ярък лъч светлина, който събужда европейските народи и запалва факлите на множество хуманистични учения, които довеждат до освобождаване на човешката личност и до реално признаване на нейната духовност. Богомилството запалва

пламъка на Хуманизма, Ренесанса, Реформацията и Великата френска революция. На Запад богомилите са известни с различни имена - бугри, катарии, албигойци и др. Те създават свои школи, университети, в които преподават българската космогония, Христовото учение, мъдростта на древните народи. Школите им са изградени на принципа

на три концентрични кръга, като в най-вътрешния са тези, които имат посвещение (те са били наричани съвършени), вторият кръг включва вярващи, а третият кръг - слушатели. Универсалността на тяхната философия и високата степен на посвещение на апостолите им стават причина за бързо и широко разпространение на богомилството в Европа.

Ето някои от елементите на това учение:

1. Единство на всичко видимо и невидимо. Няма дуализъм, а развитие на Херметичния принцип на полярността.

2. Строеж на човека: Дух, душа и тяло.

3. Законите за карма и прераждане. Френският изследовател Морис Магр пише: "Според албигойците, възвръщането на човека към Божественото се извършва чрез последователни прераждания". В Библията се казва: "Каквото посее човек, това и ще пожъне".

4. Размишление и медитация върху свещените книги - за богомилите това са Евангелие от Йоан и "Катарският требник".

5. Братска трапеза с ритуали: разчупване на хляба и поднасяне на питие. Това е мистичен ритуал от преди хиляди години.

6. Природосъобразен живот. Пребиваване във високите планини. За богомилите природата е тялото на Бога - макрокосмос, а човекът е част от него - микрокосмос.

7. Водене на активен обществен живот. Творчески импулси във всички области. Практикуване на братски комунален живот.

8. Символично тълкуване на писанията, а не буквално.

9. Имали са богата апокрифна книжнина, много оратори и просветителски центрове.

Богомилите се наричат и се чувстват братя и сестри. С това се премахват различията в класи и родове. Правят Братски вечери. Практикуват "възлизане в планината". Това не е просто екскурзия, а символично и реално освобождаване на Духа от земните грижи, полет на Духа към висините. Те посрещат, празнуват и съобразяват дейността си според космическите цикли - зимно и лятно слънцестоене, пролетни и летни равноденствия. Характерно е, че високо поставят ролята на жената в обществото, признават нейното равенство с мъжа в това отношение.

Приема се, че Ордена на Розенкройцерите е създаден въз основа на богомилството. Той носи името на Християн Розенкройц, който е наследник на албигойци. Според изследователите, той произхожда от немското семейство Гермелсхаузен, което приема богомилското учение. Замъкът на семейството е бил разположен в Тюрингската гора. Когато през XIII век са предприети масовите гонения на църквата срещу албигойци, катарии и други ереси в Европа, имението е било опожарено, всички са били избити. Оцелява единствено 5-годишният Християн, спасен от един калугер, от съвършените, който е бил извикан от Франция като домашен учител в семейството. Укриват се в един манастир, където малкият Християн е отгледан и по-късно посветен. Заедно с четирима свои последователи

Християн Розенкройц основава Ордена на Розата и Кръста и тръгва да обикаля цяла Европа, където намира последователи.

Розенкройцерите са прониквали във всички области на живота и навсякъде са внасяли нови идеи, творчески импулси. Техни последователи, членове на ордена са известни личности, светли умове, носители на ново знание в Европа. Сред тях са астрономът Николай Коперник, философите Франсис Бейкън, Лайбниц, Джордано Бруно, енциклопедистът Леонардо да Винчи, физиците Робърт Флут и Уилям Максвел, Кеплер и Нютон и много други. От запазен достоверен текст се вижда, че през 1610г. пред йезуитския съд немският нотариус Хазелмайер свидетелства за съществуването на съчинение "Слава на братството", което съдържа устава на Ордена на розенкройцерите. През 1614г. се разпространява друго съчинение – „Всеобщо преобразуване на света" (в себе си то включва "Слава на братството"), в което се споменава вече за Христиан Розенкройц като основоположник на ордена. Той основава братството на розенкройцерите с мисията то да подпомогне, както изрично е записано в устава му, избраните на човешкия род да отворят очите си за Духа, да прогледнат за сиянието отгоре и да се преизпълнят с вътрешната светлина на висшата истина.

Друго съчинение на това общество е "Изповед на братството на Розовия кръст". Тази творба представлява обръщение към всички добронамерени хора да се присъединят към тяхното движение, за да се извърши обновяване на света. Доколко розенкройцерите са сполучили, колко са били добронамерените, ония, които са тръгнали да обновяват света, е въпрос, но идеята е факт и като падаща звезда на небосвода това учение оставя ярка диря. През 1630г. в Лайден излиза трудът на Петер Мормийо "Най-секретните тайни на природата". В него розенкройцерските аркани (тайни) са разделени на три дисциплини: вечно движение (перпетуум мобиле), трансформация на металите ("философски камък") и лекарство за всичко (панацея). Виждаме колко ясно са очертани пътищата на този орден.

През XVII-XVIII век в Англия проникналото от Германия Розенкройцерство преминава в масонството, където е добре прието. Според изследователите на масонството Майкъл Бейджънт и Ричард Лий (книгата им "Орденът на тамплиерите и масонската ложа"), в края на XVIIв. в Англия има припокриване на розенкройцерството, масонството и Кралското дружество - те просто не могат да бъдат отличени едно от друго". Други изследователи сочат, че "люлката на масонството" е албигойството - т.е. богомилството във Франция (Шарл Бернарден, в едно проучване за масонството от 1909г.). Според други извори, голяма част от принципите на масонския орден се коренят в ордена на Розата и Кръста. Във всички случаи, връзката с богомилите е налице.

Известен е опитът на големия български изкуствовед и писател, масонът Николай Райнов, да проучи и популяризира историята на богомилското учение и неговата роля, което той счита за един от най-значимите етапи в духовното развитие на човечеството. През 1933г., благодарение на широките си международни контакти, проф. Николай Райнов успява да осъществи посещение на о-в Малта. Там е месторождението на рицарския малтийски орден на розенкройцерите и в пещерите на острова се съхраняват древни архиви. Н. Райнов, заедно с проф. Мавров и Никола Трифонов са имали възможност да се запознаят с богомилската книжнина, която се пази там. За съжаление, не са публикувани неговите проучвания в тази посока.

Розенкройцерите обещаваат на последователите си достъп до висшите тайни, като им посочват основни стъпала за пробуждане и разгръщане на вътрешните сили; те дават и уред на прозрение - окултните символи! **Символиката е кондензирана енергия, духовният образ на реалността.** Всеки окултен знак има три значения: **външно**, което може със зрението да се констатира или със събуденото въображение да се улови и дефинира; **вътрешно** или тайно, което се обяснява само с ума; и чисто **духовно**, което не може да бъде обяснено, а се схваща само с интуицията. Всеки човек носи интуицията - малко или много, в отделни моменти или постоянно (в зависимост от своята вътрешна посветеност).

Отличителните знаци на братството на розенкройцерите са розата и кръстът - два символа в единство. Те се сливат в едно, въпреки че всеки от тях има свое определено мистично предназначение и вътрешно съдържание. Това различие в единство съответства на двойствеността в единство - Бог и природа, Дух и материя...

Кръстът, сочещ към четирите основни посоки на света, чиито страни, безкрайно удължени никога не биха се кръстосали, е символ на пространството или безкрайността. Той е свещен символ в много култури от най-ранната древност. Кръст с равни рамене е символ на средновековните алхимици, за които той олицетворявал четирите елемента: въздух, земя, огън и вода. Розата е била от древността свята за слънцето и Аврора, богиня на Зората. Като символ на сутрешната светлина, тя олицетворява възкресението и подновяването на живота, прераждането на душата. Кръстът и розата заедно символизират безсмъртието, постигнато с цената на страдания. Розата в Християнския символизъм се е превърнала като олицетворение на кръвта на Христос. Смесването ѝ с кръста е било буквално неизбежно.

Може би е време българските масони да направят необходимото, за да бъдат издирени, проучени и популяризирани данните за българското богомилство, богомилската книжнина, ролята на това учение за духовното развитие на човечеството, връзката му със съвременното масонство.